

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon šte. 50, upravnštvo šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.340
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

30. maja leta 1926. Druga deklaracija.

S Slovenijo vsa država v boj proti našemu največjemu sovragu!

Od leta 1918. dalje, od našega zedinjenja v eno svobodno državo, prestolnica Slovenije ni videla impozantnejšega shoda kakor je bil shod, ki so ga sklicali na večerjšnjo nedeljo voditelji protikorupcionističnih strank države. Vse puhle domisljice ljudi in strank, ki so proti borbi za poštenje in red v državi, da bi zmanjšali to manifestacijo, vsi letaki takozvane samostojne demokratske družbe v zvezi z letakom, ki ga je izdala strančica ministra Puelja, so bile zaman in so se razblinile v smešen nič; dokazale so samo idejno sorodstvo in dejansko simpatijo med dvema strankama, od katerih hoče ena veljati za kmetsko, pa vleče jarem z zastopniki pašičevske mentalitete in metod v Sloveniji. Manifestacija solidarnosti slovenskega naroda z ostalimi brati v državi za uveljavljanje poštenosti v javnem življenju Jugoslavije je šla mimo vseh intrig, je bila tako mogočna, da se bo njen odmev razlegel v zadnjo kočo v naši državi in zagrmel v ušesa onih, ki imajo vodstvo te države v rokah, pa so gluhi za klic, ki se dviga kakor orkan iz morja, iz src ljudstva, iz srede Slovencev, Hrvatov in Srbov, za klic, da se mora obračunati s korupcionisti, da morajo pred sodbo, da je mera njihovih zločinov polna! V čast in ponos Slovencev je, da je ta klic zadonel kot enodušna manifestacija organiziranega naroda v prvič včeraj v beli Ljubljani, odkoder bo šel po celi Jugoslaviji. V čast in ponos voditelju slovenskega naroda dr. Antonu Korošcu, v čast in ponos vsem našim somišljenikom, vsej Slovenski ljudski stranki. Včerajšnji zbor, ogromen po svojem obsegu, pomemben po solidarnosti vseh poštenih ljudi in strank v naši državi, zbor, ki je iz njega govorila duša našega naroda v vsej moči, odločnosti in neomajni volji streti glavo strupeni kači, ki se ovija okoli naše države in ji piše kri, bo dal misliti onim, katerim je veljal — to je bil izraz sile, kateri ne bo kos nihče, ki je dozdaj menil, da sme nekaznovano teptati vse zakone morale. Izpregovorila je Slovenija, izpregovorila je i Sumadija, izpregovorila je Bosna, izpregovorila je ljudstvo, ki je trpelo in doprineslo ogromne žrtve na življenju, zdravju in blagostanju, da bi si ustvarilo svobodno, veliko in bogato državo, pa mu odjemljejo sadove njegovega truda in dela sebične pijavke. Treba je očuvati — tako je donelo iz tega zbora — ne samo gmotno blagostanje Jugoslavije, treba je očuvati i njene moralne zaklade, treba je očuvati poštenje, treba je hraniti moralne sile, ki edine morejo osvoboditi vse, ki so naše krvi in jezika, treba je rešiti ugled naše države pred svetom, ki so ga oblatili korupcionisti! Pokazal je ta veličastni shod, da je ljudstvo v naši državi zdravo, da se ni dalo izkvariti, da je v njem neizčrpna ona medsebojna brataska ljubezen, o kateri toliko govorijo oni, pa s svojimi deli dokazujejo, da je v njih ni nič, da bi bili oni ta veliki moralni zaklad in vir moči naše države ter edino jamstvo njegove obstoja in napredka že davno vsega zapravili, če bi bilo od njih odvisno, če bi te ljubezni in moralne sile v srbskem, hrvatskem in slovenskem ljudstvu ne bilo! Tu je naša

narodno in državno edinstvo: v tem, da je ljudstvo, srbsko, hrvatsko in slovensko edino v svojem globokem moralnem pojmovanju, v zavesti, da je le na tem mogoče skupno življenje, da se vsak žrtvuje za blagor celote, da brez poštenja ni svobode, da brez moralnih sil ni edinstva, ampak samo sebično razdejanje in zapravljanje državnih blag, uni-

ževanje vsega, kar so dosegli jugoslovanski narodi in kar morejo doseči: čimvečjo skupnost in edinstvo ne na papirju, ampak po duši. To je povedal veličastni ljubljanski zbor in še to: da je za škodljivce države, za zapravljivce naših gmotnih in moralnih zakladov, za sovražnike našega moralnega edinstva samo eno mesto: mesto na kriminalni klopi!

V veliki dvorani Uniona.

Ze zgodaj so hitele množice včeraj proti Unionu, tisoči in tisoči, v svečanem razpoloženju, globoko čuteč, da je trenutek velik in važen, odločeni dati mogočnega duška svojim čuvstvom. Vse drugo je izginilo spričo teh množic iz prestolice in dežele. Dvorana, brez stolov, se je v enem mahu napolnila do zadnjega kotička. Galerija je bila istotako zasedena, da ne bi mogla pasti igla skozi to gnečo. Da, celo v velikih odprtih oknih okrog dvorane so stali ljudje, ki drugod niso mogli dobiti prostora, pa so se spravili v okna po strehi prizidka k dvoran! Prav tako množica pa, kakor ona v dvorani, je napolnila obsejni vrt »Uniona«. Take sile ljudstva nikoli nikdar ni videla nobena dvorana v Ljubljani koliko pa je sploh moralo ostati zunaj! In pogled po dvorani! Bil je cvet našega ljudstva, stari borci in mladi naraščaj, vsi stanovi našega naroda, industrijec, kmet, delavec, študent, naše žensvo, vse v velikem pričakovanju, ki ni bilo razočarano, da, vsak je odnesel s seboj radostno zavest, da je bilo v resnici še veliko mogočnejše in lepše, nego je pričakoval, da je bilo nekaj, česar celo življenje ne bo pozabil. Na odru pa najodličnejši predstavniki našega naroda, najboljši možje bratskega srbskega naroda, predstavniki naše dike — Bosne. Pa naši župani, starosta slovenskih politikov Franjo Šuklje, in drugi, ki stojijo v prvih vrstah slovenskega ljudstva. In tudi mnogo, mnogo poštenih mož iz onih strank smo videli, ki niso poslušali svojega lista, kateri je za infamno izmišljotino o »oboroženih rediteljih« skušal odvrti svoje pristaše od shoda. Zaman! Vsak pošten človek se je zanimal za to manifestacijo, dobro vedoč, kolik je njen pomen za otvoritev nove ere v zgodovini naše države. In ko so se pojavili naši voditelji, se je vsul nanje dež cvetja, ves oder je bil v hipu nastlan z njimi, začele so se ovacije, ki so je vsak hip ponovile, oduševljenje se je le za trenutek polegalo, da znova izbruhne! Bil je nepopisen prizor, bilo je globoko zadoščenje za vse, bila je napoved končne zmage! Davidovič, dr. Korošec, dr. Spaho, Joca Jovanović, vsi njihovi tovariši, vsak posebej, predmet najpristranejših pozdravov, prihajajočih iz globine plemenitih src slovenskega naroda. In nič ni bilo narejeno, vse spontano, vse naravni izliv prepolne duše — ponosen je in bo naš narod na svoj nedeljski shod!

Shod je otvoril podpredsednik Jugoslov. kluba Anton Sušnik. Pozdravil je ministrskega predsednika n. r. Ljubo Davidoviča (Frenetičen aplavz. Viharne ovacije — Pozdravi — množica dolgo in ponovno akklama Davidoviča — Na Davidoviča se vsuje cvetje z galerije), ministra n. r. predsednika jugoslovanske muslimanske organizacije dr. Spaha (Ovacije), poslanca JMO ministra n. r. dr. Hrasnico (Navdušeni pozdravi), poslanca zemljoradniške stranke dr. Joca Jovanoviča (Živio Jovanović), načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Antona Korošca (Po dvorani zaorijo viharne pozdravi, z galerije se vsuje cvetje na voditelja našega na-

roda, ovacij dolgo ni konca). Pozdravil je tudi vse ostale poslance in vse, ki so prihiteli od vseh krajev na shod, da protestirajo proti korupciji. (Ponovne velike ovacije poslancem, klici »Doli korupcija!« »Kdor hoče ubiti zmaja, ni dosti, da mu odreže rep, pošasti je treba odsekati glavo!« (Tako je! Ploskanje.) Od vlade energično zahtevamo, da je odločnejša v borbi proti korupciji! (Doli Pašić, doli Radić!) Za predsednika današnjega shoda predlagam mariborskega župana dr. Leskovarja (Živio! ploskanje), za I. podpredsednika Drago Rankovića, poslanca demokratskega kluba, za II. podpredsednika dr. Hrasnico, za III. Marko Natlačenca. V širše predsedstvo predlagam dr. Iv. Stanovnika iz Ljubljane, dr. Ogrizka iz Celja, Resmana iz Radovljice, Oražma iz Most, Lebingerja iz Litije, Hafnerja iz Škofje Loke. (Živio klici ob vsakem imenu.)

Nato je izvoljeno predsedstvo zasedlo mesta. Predsednik dr. Leskovar je takoj podelil besedo Ljubi Davidoviču.

Viharno pozdravljen je stopil na govorniški oder

Ljuba Davidovič

ki je šele po daljšem času, vedno nanovo akklamiran in obsipan s cvetjem, mogel začeti govoriti, izjavljajoč:

Dragi bratje Slovenci! Pozvali ste nas v boj proti korupciji, največji nadlogi, ki tlači našo domovino. Borba je dolga in težka. Toda zato je naša moč velika (Tako je!) Mi hočemo zmagati. Vaš veliki odziv na današnji skupščini je največje jamstvo, da je zmagla na naši strani. (Tako je!) V imenu tistih, ki so me tu sem poslali, se vam najpristraneje zahvaljujem za ovacije. (Ploskanje.)

Živimo v dobi kriz. Kriza je v gospodarstvu, trgovini in industriji in drugod. Krize so največje obiležje naše politike. Združena opozicija se v parlamentu z vsemi silami trudi, da se korupcija ne bi razširila v državno upravo in da ne bi zajela cele družbe. (Burni klici priznavanja in akklamacije vsem poslanem.) Tisti, ki vodijo to državo, naj spregledajo! Vlada sama in po svojih prijateljih priznava korupcijo. Mi smo vladi in njenim prijateljem že par let zatrjevali, da je pri nas korupcija, pa nam niso verjeli.

Združena opozicija je bila prvi borec proti korupciji. (Ploskanje.) Svoječasno je obtožila tri ministre, toda skupščina jih je s svojim glasovanjem oprostila kazenske odgovornosti. (Skandal! Ogorčenje.) Ista skupščinska večina je pred kratkim glasovala skoraj za enak predlog. Nimamo torej nobenega razloga, da ne bi vladi verjeli, da se ne bori proti korupciji! (Smeje.)

Ko je bila združena opozicija kratko časa na vladi, je predložila zakon za pobijanje korupcije, zakon, po katerem bi se preiskal izvor imovine vsakega, ki je bil na upravi države in ki je jako bogatej. Toda vlada je padla in akti o korupciji so šli v arhiv. To je najboljši dokaz, da sedanja vlada nikdar

ni resno mislila na preganjanje korupcije. (Ogorčenje.)

Združena opozicija nikdar ni pozabila na preganjanje korupcije. Naši prijatelji imajo dokaze, da je sin najvišjega funkcionarja v državi dobil za posredniške posle milijone in milijone. Imamo dokaze, da je posredoval za posojila, pri katerih se ni nikdar mislilo na vračilo. Ugotovljeno je, da se v industrijskem svetu z našo državo ne more izvršiti noben posel, brez pomoči in brez posredovanja tega mladega gospoda. (Medklic: Prokletstvo naše države!) Združena opozicija je predložila interpelacijo o teh poslih in o tem posredovanju. Za posredništvo Rade Pašića je šlo 19 milijonov. (Ogorčenje.) Ta vsota ni šla iz žepov dobaviteljev in tovarnarjev, ampak iz žepa izkrmavelega naroda. (Skandal! Ogorčenje.) Prišel je 14. maj. To je dan triumfa za vso združeno opozicijo. Mi delamo samo v interesu ljudstva. (Tako je! Bravo!) Delamo samo zato, da zmagla poštenje nad nepoštenjem, delamo ne iz partizanstva, temveč zato, da zmagla povsod poštenje. (Tako je!) V skupščini so bili stavljeni trije predlogi o prehodu na dnevni red. Pri glasovanju je vlada ostala v manjšini. To je dokaz, da je opozicija močna in da zna delati. Z glasovanjem za prehod na dnevni red, borba proti korupciji še ni končana.

Cenjeni zborovalci! Opozoriti vas moram, na nek težak slučaj. Neka naša stranka, ki je v naši koalirani vladi, je doživela izreden dan. Glasovala je po desetih dneh proti predlogu, ki ga je prej sama stavila. Take nedoslednosti se ne dopuščajo nikomur, ki hoče voditi politiko, ki je koristna za naš narod. (Tako je! Doli Radić!)

To glasovanje je nov dokaz, da niti njena večina resno ne misli na pobijanje korupcije. Hoteli so izvoliti anketni odbor, ki naj bi tekom 6 mesecev preiskal interpelacijo o korupciji.

Mi nismo nikdar bežali pred razpravljanjem o našem delu, ker nismo nikdar napravili ničesar iz sebičnih interesov. O našem predlogu o prehodu na dnevni red smo zahtevali, da se izvoli anketa, ki naj preišče vsa vprašanja, ki so v interpelacijah navedena in zatem tudi vse druge korupcijske afere. Izvolil se je odbor, ki naj bi vsa ta vprašanja pretresal v šestih mesecih. To pomeni, da pravi krivci nikdar ne bodo prišli pred sodišče zaradi dejanj, zaradi katerih so obtoženi. (Skandal!)

Ko smo mi v združeni opoziciji odprli vrata proti korupciji, tedaj so se v vladi spomnili korupcijskih del tistih, ki niso korupcionisti, da bi z lažnimi deli in dokazi zakrili svoje zlorabe. Sedaj obtožujejo tudi nas. Izjavljam vam pa: Oni se z vsemi sredstvi borijo proti temu, da bi prišli pred sodišče. Mi smo pa takoj izjavili, da želimo priti pred sodišče. (Živio! Ploskanje.) Prijatelji, zastopniki opozicije so prepričani o svoji nedolžnosti. Oni pa so prepričani o svoji krivdi, zato beže pred sodiščem! (Tako je!)

Vlada ne sme samo govoriti proti korupciji, ampak mora tudi v resnici dokazati, da je proti korupciji. Toda vse njene besede so samo fraza.

V parlamentu ni nobenega drugega borca proti tej težki bolezni, kakor združena opozicija. (Ploskanje.) Kot prvo dolžnost si je naložila boj proti korupciji. Zaupajoč v moč našega naroda in v njegovo iskrenost, zaupamo v moč naše države. Zatrjujem vam, da je materialna škoda, ki jo trpi naša država vsled korupcije, manjša od moralne škode, ki je mnogo večja. Združena opozicija hoče,

da država živi (Pritrjevanje), da živi napredno in svobodno. Prepričan sem, da bo zmogla pravica. (Ploskanje.) Kadar bo pravica zavzela vsa mesta v državi, kadar bodo zavladovali pravni odnosi in v javnem življenju, takrat bo konec korupcije. (Tako je!) Pravica mora zakraljevati, korupcija pa mora izginiti iz vsega našega naroda. (Tako je!) Živio! Ploskanje.)

Prijatelji, to je beseda, ki vam jo dajem v imenu združene opozicije. (Ploskanje.) To so besede, ki niso prazne obljube. Mi v opoziciji ne dajemo obljub, ki jih ne moremo izpolniti. (Ploskanje.) Rečem vam, da se bomo naprej borili, da bo pravica triumfirala in da bo korupcija iz naše države izginila. (Ploskanje.) Verujte v naše obljube! (Dolgotrajno ploskanje in viharne klici: Živio Davidovič! Doli s korupcijo! Burne dolgotrajne ovacije.)

Nato se je dr. Leskovar govorniku zahvalil za njegove besede. Najlepi dokaz globoke zahvale je burno pritrdjevanje. V imenu vseh zborovalcev, se vam, gospod predsednik, najiskrenejše zahvaljujem za vaše obljube. Vaša oseba je zadosten porok (Živio Davidovič). Kajti kot minister ste dali svojega edinega sina na žrtvenik domovine. (Viharno ploskanje. »Slava, slava!« klici.) Mi ljubimo svojo domovino in mi ji hočemo srečo. Varovati hočemo svojo zemljo in svojo državo.

Nato je dobil besedo

Dr. Spaho,

Ki je burno pozdravljen in ponovno aklamiran od množice, izvajal:

Dragi Slovenci! Narodna skupščina je nedavno sprejela proračun, ki pomenja strašno breme za naše ljudstvo. 18 milijard dinarjev bo moralo plačati naše ljudstvo. Toliko bo treba plačati davkov, monopolov in carin. Na vsako glavo v državi odpade na leto 1000 dinarjev bremen. To ni majhna žrtev! Finančni minister, ki nam je naložil ta strašni proračun, pravi, da je glavna naloga naše države, popraviti dinar. Začel se je hvaliti, da je v tem oziru dosegel uspehe. Moral je samega sebe dementirati, ko je sedaj predložil večji proračun, kakor pa v tistih časih, ko je bil dinar slabši.

Korupcija je eden glavnih razlogov, da moramo plačevati tako strašne davke! (Tako je!) Več kot polovica proračuna gre samo za materialne izdatke. Naša država rabi mnogo blaga, toda za vse, kar hoče nabaviti, mora dati provizije, ki znaša 20 do 30 odstotkov. Naša država ne more izvršiti nobenega posla, da ne bi bilo posredovanja zraven. Posredovanje ni poceni. In mi moramo plačati vsako leto zanj težke milijone. (Skandal!)

Ljudstvo najtežje plača neposredni davek, ki znaša poldrugo milijardo. Posredni davki, trošarine, carine plačamo, ko nakupujemo blago. Ne občitimo jih tako težko, temveč težimo samo o draginji. Najhujše občitimo direktno davke, ko moramo nesti denar v davčni urad. Poldruga milijarda, ves neposredni davek, gre v žep korupcionista. — (»Skandal!« »Doli s korupcijo!«)

Se neko veliko zlo je, ki ga moramo drago plačevati, to je strankarstvo. Radi strankarstva moramo plačevati večje število uradnih, ki ne vrši svoje dolžnosti.

Ministrski predsednik Uzunović vodi diskusijo o korupciji. Roti nas, naj o korupciji ne razpravljamo javno, da ne bo trpel naš ugled v inozemstvu. Toda inozemstvo prav dobro ve o naših aferah in sicer ne o malih korupcionističnih aferah, kakor vemo mi, ampak o velikih. Vsled korupcije trpi naš ugled v inozemstvu. Mi ne moremo dobiti posojila, kakor so ga dobile druge države, ki so manj nrejene in manj bogate kakor naše, in tega so krivi naši korupcionista in plačniki. (Ogorčeni vzkliki.)

Kadar bo izginila korupcija iz naše države, bo dobila naša država ugled. Kadar bo prišla na upravo države vlada, ki bo odgovarjala volji ljudstva, ne pa kakor sedanja vlada, ki je prišla na upravo po nasilnih volitvah 8. februarja, potem bo konec korupcije! (Tako je!) Burno pritrdjevanje.)

Prepričan sem, da je enako razpoloženje, kakor je med vami, tudi v drugih krajih naše države. Vemo, da narod sovraži korupcijo. Ljudje, ki so prišli z nasiljem na vlado, nočejo, da bi se korupcija preganjala. Nasilje in korupcija gresta skupaj. (Tako je!) Doli s korupcijo! Mi bomo samo tedaj zmogli, ako bomo pripravljeni na vse žrtve. (Ploskanje.) Naši nasprotniki korupcionista se v boju proti nam poslužujejo vseh sredstev, ki niso dostojna in vredna državljanov v naši državi.

Kakor je rekel Davidovič, ponavljam tudi jaz: Pravica mora zmagati! (Tako je!) Ljudska volja je močnejša od nasilnikov. (Tako je.) Prepričani smo, da bo ljudstvo v boju proti korupciji vztrajalo. Kadar bo ljudska volja zmogla, takrat smo prepričani, da bo konec korupciji — (Živio, ploskanje. Živio Spaho.)

Dr. Leskovar se je dr. Spahu zahvalil: »Resna stranka ne bo trdila, da je mogoča država brez davkov. Davki morajo biti, toda vedeti moramo, kako se porabljajo. Imeti moramo jamstvo, da se ne bodo uporabljali za korupcijo. Veseli nas, da so naši južni bratje z nami!« (Ploskanje.)

Nato je dobil besedo predsednik zemljoradniškega kluba

Dr. Joca Jovanović,

ki je izvajal, ko so se polegli živahni in prišrni pozdravni klici, sledeče:

Bratje Slovenci! Sestre Slovenke! — Ni lahka stvar javno govoriti o zlu, ki globoko sega v življenje naše države, toda morali smo pred narod, da spregovorimo odkrito besedo. Že dve leti govorimo tiho in glasno o korupciji, toda nihče nas noče poslušati. Pazite kaj dela sin ministrskega predsednika! Toda ni bilo nobenega odmeva. Naši nasprotniki nam pravijo: Kaj nam je treba zakona o korupciji, zakon je že tu. Kaj bo reklo inozemstvo, trpel bo naš ugled! (Smeje.)

Kaj mislite, da na Angleškem niso vedeli, ko se je sin predsednik vlade razgovarjal o puškah, za čigave interese gre? Francoški ministrski predsednik nas je pred dvema letoma opozoril: Za odkupom železnice se skriva velika lopovščina. Toda v Belgradu se molčali. Pri nabavi lokomotiv v Čehoslovakijski je predsednikov sin zaslužil 15 milijonov. — (Doli Rade Pašić. Skandal. V Lepoglavo z njim!) Čehi so to dobro vedeli, zato se je Adamovski tovarni svetovalec: Če hočete priti do svojega zaslužka, ga ne boste drugače dobili, kakor po posredovanju sina ministrskega predsednika. (Skandal!)

V Berlinu, kjer mi nabavljamo blago na račun reparacij, ki je potrebno za naše kmete, tudi prav dobro vedo, da je sin predsednika vlade iz teh reparacij kupil 17 hiš v Berlinu. (Skandal! Dol z njim! Pred sodišče z njim!) V Švici so dobro vedeli, kako je živino, kupljeno na račun reparacij, in ki je bila namenjena v Srbijo, prodala pa se je v Švici, za posle da gre. (Skandal.)

Glejte na ta način propada ugled naše države! Toda o tem bi se ne smelo govoriti? Naš ugled je itak že dovolj trpel. Posebno so važni odnosi z Italijo. Korupcija v naši državi daje Italiji oguma, da dela z nami kakor hoče, da sklepa s nami trgovinske pogodbe, ki uničujejo naše gospodarsko življenje. (Viharno ogorčenje.)

Korupcija je povojno zlo. Vse druge države so ga že odpravile, pri nas pa še sedem let ni bilo mogoče korupcije pobiti. Vedno se odlaga: jutri, pojutrišnem... nikoli! Pri nas gre globlje in globlje, ker se korupcija ščiti od zgoraj. (Riba pri glavi smrdi!)

Navesti vam hočem tri slučaje: Dr. Laza Marković je ukinil sekvester nad imetjem tujih državljanov. Bil je obtožen, toda vladna večina ga je oprostila, ker se skriva za Pašićem. (Dol z njim! Doli Marković!) Enako se je zgodilo z drugim ministrom, ki je bil tudi obtožen radi ukinjenja sekvestra. To je vam vsem dobro znana Turn-Taxis afeta. Obtožen je bil pred narodno skupščino, ki ga je za ravnotako oprostila, kakor Markovića. (Skandal.)

Ta dva primera vam kažeta, kako se stopa na najvišjih mestih. Ni čuda, če odklanjajo od sebe odgovornost najnižji. Zato je začelo ljudstvo izgubljati vero v državo in v vse tiste, ki jo upravljajo. Da bi vlada skrila krivice in opoziciji zaprla usta, je vladna večina sprejela strog tiskovni zakon. Davidovičeva vlada je l. 1924 začela preganjati korupcijo. Toda Davidovič ni padel v skupščini, ampak njegovo vladno je oborila manjšina, tista, ki se danes boji zakona o korupciji!

Uzunović javno priznava, da je pri nas korupcija in da jo je treba preganjati. Toda namesto da bi se sprejel zakon, s katerim bi se korupcija preganjala, pa je vladna večina sprejela predlog, ki ne pomeni ničesar. Pomeni takorekoč zaščito korupcije. (Doli korupcija!)

Mi, ki smo se združili v opoziciji, hočemo korupciji odsekati glavo. (Tako je!) Najnižje in najvišje, ki so se pregrešili s korupcijo, hočemo postaviti pred sodišče. (»Tako je!«) Enak glas kakor smo ga danes dvignili v Ljubljani, hočemo dvigniti tudi v Zagrebu, Belgradu, Sarajevu, Splitu in drugod. (Živio! Ploskanje.) Mi hočemo naglati tiste, ki nočejo preganjati korupcije! Ako ne bodo hoteli preganjati korupcije, in zdi se nam, da je nočejo preganjati, potem bo prišlo ljudstvo v Belgrad — in potem gorje njim! (»Tako je!« Ploskanje. Govorniku se množica viharno zahvaljuje.)

Dr. Leskovar se govorniku zahvali. »Vsak zdrav organizem izloči od sebe, kar je v njem nezdružljivo in koruptivnega. To bo storilo tudi naše ljudstvo!« (Ploskanje.) Besedo ima načelnik Jugoslovanskega kluba in voditelj slovenskega naroda

Dr. Korošec.

Ponovi se prizor, kakor takrat, ko je stopil načelnik SLS s svojimi prijatelji v dvorano. Cvetje pada na mizo, množica v nepopisnem navdušenju in ljubezni pozdravlja svojega voditelja, Živio-klici pretresajo dvorano, dolgo ne more dr. Korošec priti do besede; nato začne:

Naši nasprotniki so zadnji čas neprestano pisali, govorili in se pritoževali, zakaj nismo na to zborovanje povabili tudi drugih strank. (Saj je nas dosti!) Jaz mislim, da zato, ker je samih dovolj, saj so vsi prostori prenapolnjeni. Kam naj bi spravili še vse druge! (Veselo.)

Oni so venomer poudarjali, da če pridejo Davidovič in Joca Jovanović in dr. Spaho, potem bi pač morali povabiti tudi one. Če bi jih

povabili, potem pa nam bi zopet očitali, da smo to napravili radi tega, ker smo mi sami preslabi in potrebujemo bergelj. (Smeje.)

Saj nam venomer pravijo, da SLS razpada in sta morala priti Davidovič in Jovanović na pomoč. To je sploh naša posebnost, da vedno propadamo, nasprotni stranke pa — rastejo. (Smeje.) Mi propadamo v Sloveniji že trideset let. Toda vedno se dogaja čudež, katerega zastoj raziskujejo nasprotni naravnoslovci, da mi neprestano nazadujemo, ko pa pridejo volitve, tedaj pa vedno zrastemo in se zbere okrog nas vsa Slovenija. (Živio!) Nasprotni stranke pa ena za drugo izginjajo, tako, da o nekaterih niti s povečevalnim steklom ne najdemo več sledu. (Veselo.) Če bi pa povabili tudi nasprotni stranke, tedaj bi rekli: Povabili ste Davidoviča in če ne bi bilo nas, bi stala dvorana prazna. Vendar smo tudi mi sami brez tuje pomoči napolnili dvorano in vrt. (Ploskanje.)

Nasprotnikom ni prav, da smo mi privedli prvo zborovanje v Ljubljani, toda če bi sklicali shod v Zagrebu, tedaj bi nam rekli, da se v Ljubljano ne upamo. Toda mi smo videli, da je energičen boj proti korupciji potreben in vsi smo bili mnenja, da se naj prvi shod skliče v Ljubljani. Slovenci se hitro organizirajo, treba je izdati samo kratek poziv in takoj se zbere na tisoče zborovalcev. To je samo dokaz naše velike točnosti in enotnosti. Tako bo šel iz Ljubljane val proti nepoštenju v javnem življenju, ki tere skupno nas vse. (Ploskanje.)

Vsi težko prenašamo preveliko in nepošteno strankarstvo v naši državi. Z vsako menjavo vlade se menjujejo vsi višji uradniki. Drugi pa morajo trpeti krivico in veljajo za manj vredne, kadar njih stranka ni na vladi. (»Skandal!«) Če bi zmagal ta princip, da opozicija ni deležna nikakih pravic, bi morali dosledno temu plačevati tudi davke samo tisti, ki so na vladi! Tudi mi bi plačevali davke državi le takrat, kadar bi bili na vladi. Tako delajo ljudje, ki jim je stranka vse, pozabljajo pa na narod in državo. (Ogorčenje.)

Ako ste danes navzoči tu tudi pristaši drugih strank, tedaj vam nudim roko, da se pridružite tudi vi temu boju proti nepoštenosti, da vas ne bo teplo to zlo, kadar mi pridemo na vrhunc! Tudi to nepošteno strankarstvo pomeni veliko korupcijo. (Tako je!)

Vsi težko prenašamo nepoštenost v našem javnem življenju. Dandanes ni že nič hudega, če ti rečem, da si žepni tat, da si vucibatina, da si bitanga. Sprijateljiva se zopet in greva lahko v »Union« na skupno večerjo. (Veselo!) Nič ni več čudnega če si danes proti vladi, jutri pa že pripravljen stopiti vanjo. Če glasuje danes stranka proti korupciji, je lahko jutri že drugega mnenja in pravi, da je to samo nesporazumljenje. (Smeje.) Dosedaj smo živeli v takem družabnem redu, da smo mislili, da se samo pouličnjaki in pijanci med seboj zmerjajo kot bitange in vucibatine. Dosedaj je bilo tako, da se ni smelo reči nezamerjeno in nekaznovano: žepni tat, goljuf, protektor tatov, toda doživljamo, da se pri nas isti dan ministri javno med seboj ozmerjajo in napadajo kot največji nepoštenjaki, drugi dan pa se objemajo in poljubljajo. Bili smo pač vajeni, da tako delajo pijanci. (Ironični vzkliki.) Toda od ministrov kaj takega nismo bili vajeni.

Na tak grob način, se rušijo temelji vsej naši javni morali. (Veliko pritrdjevanje.) Sploh je laž postala sredstvo, ki se ga nihče več ne sramuje. Na shodu se zlažeš javno, jutri pa zanikaš, da bi bilo to res, ali pa rečeš, da kaj takega sploh nisi govoril. Danes vržeš svojega prijatelja ob tla, jutri pa rečeš, saj je to samo »nesporazumljenje.« (Veselo.)

Pri nas se strašno hudo postopa proti boljševoikom. Če delavstvo stopi v stavko, ne s tem namenom, da ruši državo, ampak da si pribori pravice, tedaj nastopijo proti njemu z zakonom o zaščiti države. Ne vidijo pa boljševoikov na ministrskih klopeh in na vodilnih mestih političnih organizacij. (Burni vzkliki proti korupcionista.) Teh nihče ne zatira. Toda bolj, kakor proti komurkoli, je proti tem potreben zakon o zaščiti države. (Viharni klici: Tako je!) Ako bomo še naprej mirno gledali, kako se z najvišjih mest zastuplja cela javnost, potem bodo v petih letih v resnici porušeni temelji naše države. Ako bomo še dalje mirno gledali, kako se rušijo vsa načela, kaj je pošteno in nepošteno, kaj dostojno in nedostojno, kaj dovoljeno in nedovoljeno, tedaj bo pretel državi pogin v najkrajšem času. Pri nas se rušijo nemoteno stebri, na katerih sloni vsaka organizacija, na kateri je mogoče vsako sožitje. Proti tem uničevalcem je najpogreje potreba zakona o zaščiti države! (Tako je! Viharno odobravanje in pritrdjevanje.)

Mi se moramo boriti proti vsakemu koristoljubju, kajti korupcija je to, če kapitalist ne daje delavstvu primernega zaslužka, sam pa se debeli in dela velike dobičke. (Tako je!) Tudi borbi proti kapitalizmu moramo pridružiti borbi proti korupciji. Tudi naš narod, ki dela globoko pod zemljo, tudi tega je treba oprostiti pred izrabljanjem, ker vemo, da so bogataši, ki bolj ljubijo mrtvi kapital, kakor živo dušo našega krščanskega delavca. (Res je!) Če velja naša odkrita borba proti vsem tem izkoriščevalcem, toliko bolj moramo naložiti proti vsem onim, ki očitno kradejo državni denar! (»Dol z njimi!« »Doli korupcija!«) Z vsoto strogostjo in zakonitostjo se morajo ka-

znovati vsi, ki so krivi korupcionističnega zla v naši državi. Tu ne sme biti nobene izjeme, proti vsakemu je treba postopati z vso strogostjo. (Burno pritrdjevanje.) In če je kaka pika korupcije tudi na glavi dr. Korošca, tedaj mora stopiti pred sodnike tudi on, tudi on mora položiti svojo glavo pod giljotino javnega mnenja. (Ploskanje.) Ko je opozicija obtožila Lazico Markovića, tedaj je prošil svoje pristaše: »Ne izdajte me!« In niso ga izdali. (»Skandal!«) Ko smo dvignili obtožbo proti Lukiniju, je tudi ta klical: »Ne izdajte me!« Pa so ga rešili. Ko pa so videli, da je boj proti korupciji začel energično, tedaj so hoteli tej procesiji korupcionista pri drugih pridružiti še večje število, da bi bilo videti število njihovih pristašev manjše. Ako hočejo velike procesije, tedaj bomo mi tekmo prihodnjih osmih dni energično poskrbeli, da se bodo te vrste še povečale. (»Tako je!« Pritrdjevanje.) Toda pridružili se jim ne bodo pristaši z naših vrst, procesijo bodo morali povečati njih lastni pristaši. (»Tako je!«)

Uporabiti hočem to priliko tudi zato, da odgovorim na klevete naših nasprotnikov, ki vedno govorijo, češ da Slovenci ne ljubijo Srbov. Danes lahko rečem v imenu SLS in v imenu celega našega naroda, in jaz mislim, da smem govoriti v imenu celega slovenskega naroda (»Smetel!« »Tako je!« »Živio!« »Živio dr. Korošec!«) danes izjavljam: Mi ne sovražimo Srbov, ampak mi ljubimo srbski narod. (Navdušene dolgotrajne ovacije srbskemu narodu. Viharni Živio-klici.) Mi pravimo kakor en mož: Nihče ni proti srbskemu narodu, pač pa proti pokvarjenim poedinem, naj bodo tega ali onega naroda v naši državi! (»Tako je!«) Tudi v našem narodu ni vse svetlo. Imamo poedince, ki niso, kakor bi želeli. Nismo, nismo bili in ne bomo nasprotniki Srbov, ampak smo ljubitelji širokih srbskih mas. V poštenih srbskih strankah smo našli zveste podpornike. (Živio!)

SLS je stranka naroda, ki je pošten, je stranka, ki štiti njegovo vero. SLS ima v svoji sredi poslanca protestanta. (Živio-klici.) Znamenje, da nismo ozkosrčni, ampak da damo vsakemu svoje. (Ploskanje.) Nismo nestrpni, ampak svobodoljubni ljudje. (»Tako je!«) Za svojo vero hočemo svobodo, enako zahtevamo tudi za druge vere. (»Tako je!«) Naj vlada srčna vez med srbskim, hrvaškim in slovenskim narodom; vez pomirljivosti in medsebojnega spoštovanja naj vlada tudi med našimi verami. (»Tako je!«)

Združena opozicija hoče svobodo in poštenje v javnem življenju. (»Tako je!« Ploskanje.) Zato Vas prosim, da se vsi izrazite za pravico in poštenje v naši državi. (Živio.)

Ko je dr. Korošec končal, so se ovacije ponovile. Dvorana je odmevala navdušenja, ki ga je bilo treba čuti, popisati, za to je pero preslabo.

Nato s je dr. Leskovar zahvalil dr. Korošcu za govor in pozval navzoče, naj slede besedam svojega voditelja. Frenetični klici: »Živio dr. Korošec!« (Ploskanje.)

Nato je dr. Leskovar prečital brzojavne pozdrave shodu proti korupciji in sicer: Kmetska zveza Kostanjevica, Zupanstvo Kostanjevica, Prosvetno društvo Cerklje, Okrajna kmetska zveza Krško, SLS Cerklje ob Krki, Krog SLS Braslovce, Kmetska zveza St. Jernej.

Nato je dr. Leskovar nad vse lepo uspeli shod zaključil. Med burnimi pozdravljanji Ljube Davidovića, dr. Spaha, dr. Jovanovića, dr. Korošca, se je nabito polna dvorana začela polagoma prazniti.

Ljudski shod na vrtu Uniona.

Ker nepregledne množice niso mogle najti prostora v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani Uniona, so se čisto spontano zbrale na vrtu, katerega so ljudje napolnili do zadnjega kotička. Ko so predstavniki antikorupcijskih strank to doznali, so sklenili, da odpošljejo tjakaj svoje govornike. Prvi je stopil na oder viharo pozdravljen, poslanec JMO, narodni poslanec

SALIH BALJIČ,

ki je izvajal:

Ljubljana je bila prvi kraj, kjer se je manifestiralo za politično nacionalno osvobodjenje Slovencev in Hrvatov v bratski zvezi s Srbi, danes je Ljubljana prva, ki manifestira za naše notranje nacionalno gospodarsko osvobodjenje. (Veliko pritrdjevanje.)

Naši državi je zavlada klica, ki je pod geslom nacionalizacije uvedla partizanstvo, protekcionizem, zapostavljanje poedinih krajev in privilegiranje režimskih pristašev, z eno besedo, neomejeno se je ustoličila korupcija! (Viharni klici: Doli korupcija!)

Dovolj je nesposobnosti v državni upravi pod krinko državotvornosti, potrebno je, da enkrat zavlada sposobnost, nesebičnost, odkritosrčna volja delati v blagor celote, ne pa v korist privilegiranih posameznikov! (Burno pritrdjevanje.) Treba je enkrat potolči korupcijo na vseh poljih! (Ponovno veliko odobravanje.)

Da-li daje vlada RR garancije, da se naše državno življenje izčisti in postavi na zdravo podlago? (Viharni klici: Ne! Doli z vlado!)

Doli s korupcionisti! Dva krivca sta največjega zla v naši državi: Pašičevi radikali in radičevi! (Ogorčeni klici proti Pašiču in Radiču.) Radič je največ kriv, da se je korupcija tako razširila (Burni klici: Doli z Radičem!) s svojo negativno politiko. (Tako je!) Za časa vlade Lj. Davidoviča (Viharni klici: Živio Davidovič!), ko so se poštene opozicijske stranke združile, da sodelujejo, so Radičevi zavezniki že prve dni onemogočili, da razvije svoj program pobiranja korupcije v dobro države (Škandal!). Po tej politiki Stjepana Radiča smo danes prišli do tega, da moramo zopet začeti boj zoper korupcijo!

Mi danes predstavljamo celokupno ljudstvo države Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je poklicano, da uvede red in mir in poštenost v naši državi. (Viharno pritrdjevanje.)

Ni to delo za narod, če se mase samo hujkajo, če se dvigajo slavoloki in se delajo velike obljube. Taka neiskrena, goljufiva in nelojalna politika se mora končati ali v luknji ali s kapitulacijo! (Burno pritrdjevanje. Viharni klici: Doli Radič!) Mi pa ne poznamo kapitulacije! (Klici: Nikdar!)

Po tej brezglavi politiki Pašiča in Radiča je bilanca ta: Nezadovoljnost v celi državi, nezadovoljni so tudi oni, ki so v početku klicali RR koaliciji hozana! Še večja nezadovoljnost nego med nami vlada v srbskem narodu, ki bi po tolikem trpljenju moral dobiti sadove svojih zmag, pa so mu te sadove ukradli pljačkaši. (Tako je!) Mesto dobre uprave so uvedli v politično službo navadne hajduke (Burni klici: Škandal!), kdor hoče uživati najelementarnejše ustavne svoboščine, mora biti dober s policijo, v Bosni-Hercegovini vodi ta vlada politiko plemenske in verske mržnje, v agrarni reformi se goljufajo ljudje, ki so zemlje potrebni.

Kakršna je spričo tega naša naloga? Naloga vseh dobrih elementov naše države je: osvoboditi Hrvatsko Radiča, Srbijo pa Pašiča! (Množica burno vzklika: Tako je! Doli Radič! Doli s Pašičem!)

Današnji zbor je mogočen glas, ki se bo razširil po celi državi. Slovenci imate to čast, da se iz Vas dvigne ta glas in sicer: da se uvede v naši državi gospodarski red in bratska ljubezen in verska strpljivost, potem pa da se izvrši naša končna naloga, ki je naloga nas vseh, da namreč osvobodimo vse naše brate izven meja države. (Tukaj nastane pravi vihar navdušenja in odobravanja.) Mi namreč ne smemo trpeti, da se naše narodno premoženje po pljačkarskih razmetava, ampak da se čuva, da ga ohranimo v svrhu osvoboditve naših bratov! (Ponovni vihar odobravanja.) Naša skrb mora biti, da se moralno ojačijo naše duše in zato se moramo dvigniti v en sam glas:

Vsi proti partizanstvu, proti korupciji, zato, da enkrat dosežemo tudi svoje popolno zunanje osvobodjenje! (Množica, prevzeta od nepopisnega navdušenja, aklamira govornika.)

Sloveniji se onemogočuje svobodni gospodarski razvoj, vso državo ovirajo v gospodarskem in moralnem napredku, vse gledajo današnji vlastodržci skozi strankarska očala in sklepajo se dogovori s tujimi državami, za katerimi stoji v ozadju bakšiš, in dokler se to godi, je potrebno, da mi vsi zapišemo na eno zastavo:

Borba za osvobodjenje, proti nepoštenju, proti korupciji!

Tem vžigajočim besedam je sledilo odobravanje, ki dolgo ni ponehalo.

Za poslanecem Salih Baljičem je nastopil, viharno pozdravljen, narodni poslanec

FRANC KREMŽAR.

Poslanec je izvajal: Vsekdar, kadar ni ljudstvo prijelo zlo za korenino, je bilo zlo za državo. (Tako je!) Imamo nasprotnike tega zbora v celi državi. Toda med ljudstvom v celi državi ni niti enega nasprotnika! (Ponovni klici: Tako je!)

Gospod Uzunović je izjavil te dni: Gospodje, korupcija se ne pobija s shodi, ampak z delom in to delo izvršuje naša vlada. (Burna veselost in ironični vzkliki.) Vlada pa pobija korupcijo na ta način, da ljudem, katerim se je pred sodnijo dokazala korupcija (Živio Radič!), izstavlja potne liste v Italijo. (Viharno ogorčenje.) V debati v narodni skupščini se je dokazalo, da je iz dispozicijskega fonda, nad katerim nihče nima kontrole, takrat ko je bil ministrski predsednik Nikola Pašić, 100.000 frankov, po takratni vrednosti pol milijona dinarjev, izginilo v žepu njegovega sina! (Škandal!)

Ako se je to godilo pod šefom sedanje največje vladne večine, potem nimamo zaupanja, da bodo sedanji podložniki tega šefa njega pobijali. (Tako je!) Nikola Pašić ni več šef vlade, toda njegov duh vlada dalje!

Da bi se ljudska nezadovoljnost pomirila, je bilo treba ljudem nasuti peska v oči, je bilo treba poslati Nikola Pašiča v pokoj, njegovega sina pa v Opatijo. (Razni burni vzkliki med množico.)

Zato nimamo zaupanja, da bi se korupcija pobijala v parlamentu, kateremu vlada pašičevska večina. Zato apeliramo na ljudstvo, ki ima čut poštenja in energično hoče, da se z železnim roko poseže v te gnile razmere. (Viharni klici: Hočemo!) Mi smo se zbrali danes v momentu, ko je izključena vsaka strankarska politika, zaraditga, ker korupcija, ki je vzrok propadanja vse države, sili vse, da vsi nastopijo v obrambo svojega obstoja in ob-

staja svojih otrok. (Frenetični vzkliki: Vsi hočemo nastopiti!)

Jaz samo obžalujem, da so se našli posamezniki, ki bi bili želeli, da se to zborovanje prepreči. (Škandal!) Ljudje, ki so imeli opravljeno skrb, da se razgalijo njihova zla dejanja in taki, ki so jim v svoji nezavednosti naselili. Jaz Vas pozivljam, da tako, kakor ste danes nastopili složno v tem vprašanju, nastopite tudi vselej, kadar gre za ves narod.

Govornik je končal med nepopisnimi ovacijami in odobravanjem.

Za njim je stopil med velikim odobravanjem in ploskanjem na oder narodni poslanec

DR. HODŽAR.

Najhujša rana v našem političnem življenju je postala korupcija. Slovenija, o kateri trdijo, da je tako bogata, kmalu ne bo več mogla vztrajati pod težo bremen. In če bodo gotovi krogi še nadalje tako brezvestno kradli in zapravljali ljudsko premoženje, tedaj bo tako bogata Slovenija od njih izginila sama. Zakaj pri nas tako mogočno raste korupcija? Ako pogledate urejene države, ali tam čujete kaj o tem zlu? Tam vlada zakon in poleg njega vlada poštenje. V taki državi, kjer vlada zakon in poštenje, tam je vsaka korupcija izključena. Pri nas imamo zakone, ki kaznujejo gotove goljufe, morilce, toda imeti bi morali tudi še poseben zakon za korupcioniste. (Tako je!) Mi imamo zakon za one, ki malo kradejo in goljufajo, tisti pa, ki kradejo in goljufajo na veliko, prejemajo odlikovanja. (Tako je! Škandal!) Zato moramo najprej zahtevati zakon proti onim, ki obstoječih zakonov ne vpoštevajo. V našem predlogu zahtevamo, da morajo odgovarjati pred postavo oni, ki so si na nepošten način pridobili svoje premoženje. Naša zahteva je, da se preišče, odkod imajo vsi ti posamezniki to veliko premoženje in če se dokaže, da so si ta denar pridobili nepoštenim potom, tedaj ga morajo vrniti nazaj v državno blagajno. (Viharno odobravanje. Ogorčeni vzkliki proti korupcionistom.) Oni, ki so si zgradili palače in vile, naj jih vrnejo nazaj. Vse si morajo zaslužiti s poštenim delom. Naš boj proti korupciji traja še leta.

Opozicija je že poprej obtožila tri ministre, toda njihovi prijatelji so sicer priznali, da njihova dejanja niso bila v redu, toda do tega, da bi jih postavili pred sodišče, se niso povzpeli. Rekli so jim, kakor revež, ki ukrade kos kruha in je to prvič napravil, naj se pobješajo. (Veselost.) Zaenkrat vas ne zapremo. Bodite drugič bolj pametni! Toda pametni bodo samo toliko, da bodo v prihodnje svoj denar varneje skrili. Prišli smo že tako daleč, da se zaslužek pri državnih poslih ne smatra več kot posebno zlo. Saj smo že doživeli to drznost, da je nekdo javno izrekel na shodu pred volitvami, da če za se ne bi ničesar pridobil, bi tudi volilcem, ne mogel ničesar dati! To je zelo značilno za tako miselnost. Pozneje je bil obtožen zopet en minister. Šlo je za milijonske vsote, toda konec je bil, da niso imeli zakona, po katerem naj ga zapro.

Sedaj nam vlada ponuja neke ankete za preiskovanje korupcije. Te ankete sestavljajo najbolj zvesti Pašičevi pristaši, ki bodo preiskovali zadeve, pri katerih je udeležen sam sin g. Pašiča. Saj ta je pravzaprav voditelj radikalne stranke. (Veliko ogorčenje.) Pri tej anketi je treba samo še Lukinica, da bi stvar večje vodil. (Veselost, ironični vzkliki.) Toda, dokler se bo preganjala korupcija po strankarskih vidikih, toliko časa ne moremo upati, da bi prišlo poštenje do veljave. Dokler nimamo posebnega zakona, moramo zahtevati, da pridejo krivci pred redno sodišče. Sodniki so edino še neodvisni uradniki v naši državi. (»Čast jim!«) Vso čast moram izreči tudi belgrajskemu sodišču, ki je neustrašeno in brez osebnih ozirov postopalo proti korupcionistom.

Ob teh govornikovih besedah je prišel iz dvorane na vrt pozdravit ljudsko množico

LJUBA DAVIDOVIČ.

Ko so ga množice zagledale, se je ponovil isti prizor ko v dvorani. Zaorili so navdušeni vzkliki: »Živio Davidovič!«, klobuki so mahali v pozdrav, dvigale so se v pozdrav roke, prisrčna čustva do voditelja poštenih Srbov so privrela na dan v mogočnem akordu. Ni se dolgo moglo poleči oduševljenje, ko je stopil Ljuba Davidovič na oder in pozdravil zbor sledeče:

Dovolite mi, da vas pozdravim kot borca, ki se iskreno pridružuje pohodu proti korupciji. Vaša številna navzočnost nam je najboljši dokaz, da bomo v našem boju zmagali. Mi verujemo v zmago, ker verujemo v poštenost in pravicoljubnost našega ljudstva in v veliko bodočnost naše domovine. Ona bo živele, ker ima še toliko dobrih in značajnih državljanov (Tako je!) Naš boj proti korupciji mora biti energičen. Vlada sedaj priznava, da kraljuje korupcija, toda pravi, da z zborovanji proti korupciji rušimo ugled države. (Ironični vzkliki.) Toda mi ji moramo odgovoriti, da ne ruši države, kdor govori proti temu zlu, ampak oni, ki to zlo delajo in mu pomagajo rasti! (Viharno pritrdjevanje.) Človeku bi bilo težko, tudi če bi bila korupcija mala. Toda če se posamezniki — oprostite mi te besedi — valjajo siti in pijani, medtem ko narod strada, tedaj moramo začeti skrajni boj. (Gromovito odobravanje.) Najteže pa nam mora biti to, da priboja korupcija iz vseh vrst in sili prodajnikov naše države. (Zaščitni škandal!) Mi kaznujemo tiste male tatove, ki

ukradejo kokoš, kaznujemo takega, ki je odlepil pisemne snamke, toda tistih, ki grablje težke milijone, teh pa še nismo mogli prijeti preganjati. Neki mladi gospod, ki niti davka ne plačuje, je samo za dve posredovanji pri nabavah zaslužil skoro 20 milijonov. (Ogorčenje. Fej-klici.) Očitajo nam, da so to grda obrekovanja, toda pojte pred sodišče, pa boste videli, ali je to obrekovanje, ali je to bridka resnica! (G. Davidovič našteva na to več težkih vzgledov, kako se zagrizla korupcija med najvišjimi predstavitelji naše državne uprave.) Korupcionisti hočejo zakriti prave krivce. Zato so začeli očitati korupcijo tudi nam. Toda mi se očitkov ne bojimo. Mi gremo pred sodišča in ne bomo bežali. Mi se roke pravice ne bomo bali! Mi bomo brezobzirno delali še naprej, da izvojemo pravici končno zmago in rešimo državo pred tem težkim zlom!

Ko je Ljuba Davidovič nehal govoriti, je množica ponovila ovacije, ki so kakor val zagrnile voditelje poštenega ljudstva naše države. Za Davidovičem pozdravi zborovalce, sprejet z najprisrčnejšimi pozdravi, predsednik JMO

DR. SPAHO.

ki z velikimi postavkami našega proračuna dokazuje, koliko težkih bremen se nalaga našemu ljudstvu vsled slabe in korumpirane uprave. Ljudstvo teh bremen ne bo moglo več zdržati. G. Uzunović smatra razpravljanje o korupciji za veliko škodo naši državi. Ali mogoče res misli, da zunanji svet ne ve za vse, kar se godi pri nas? Saj je dosti primerov, ko so posredovalci pri inozemskih dobavah zaslužili težke denarje. Vse te afere so v glavnem znane tudi inozemstvu. Ako hoče vlada radikalno iztrgati to našo bolezen, tedaj mora očistiti državo tega zla pri korenini. Čim radikalneje in temeljiteje bomo začeli z ozdravljenjem našega javnega življenja, tem bolj nam je zajamčen uspeh. (Navdušeno pritrdjevanje.) Današnje zborovanje je pregled čet, ki se zbira za ta boj. Mi se nismo nadejali tako ogromne udeležbe, toda vaš spontani odziv nam je dokaz, kako zdravo čuti naše ljudstvo. Vaša številnost nam je dokaz, da se bo narod te nesreče rešil in bo ostal močan in pošten. Vaše razpoloženje nam daje poročstvo, da bomo mogli vztrajati v naši borbi. (»Vztrajamo!«) »Boj do konca!« Viharno ploskanje in pritrdjevanje. Dr. Spahu se zahvali za njegove tehtne besede poslanec Smodej.) Današnje zborovanje nam je priča, da se je borba proti korupciji začela odločno, znamenje pa tudi, da bo ljudstvo poslance v tem boju podpiralo. Mi ne govorimo samo v parlamentu, prišli smo tudi med vas, da bodo naši nasprotniki videli, da nismo osamljeni, temveč da je z nami vse ljudstvo, ki nam daje poguma, da se ne uklonimo. Mi bomo vztrajali in vztrajate tudi vi, da bo videla vlada in ves svet vašo odločno voljo. Ko je dr. Spaho končal, se mu je zahvalila množica z viharnim ploskanjem.

Za tem pozdravi ljudski tabor poslanec

JOVAN. JOVIĆ.

Poslanec pozdravi slovenske zborovalce v imenu srbskih kmetov. (Živio srbsko kmetško ljudstvo!) Ljudstvo v Stari Srbiji istotako omagaže pod težo bremen. Zato se pridružuje energičnemu nastopu proti korupciji v vsej državi. Ljudstvo, ki je za časa zadnjih vojn dalo za državo vse, kar je moglo dati, bo tudi v tem boju z vami vred vztrajalo. Zato je naša častna naloga, da se pri prihodnjih volitvah vsi združimo v boju za poštenje, da bomo naredili konec temu velikemu zlu, ki se mu pravi korupcija!

Vrlega predstavnika poštenega srbskega kmetškega ljudstva je množica živahno aklamirala. Za njim nastopi viharno pozdravljen, poslanec

DR. KULENOVIĆ.

Zlo, proti kateremu smo danes sklicali to zborovanje, se je začelo že prva leta v naši novi državi. Razvijalo se je tako dolgo, da je sedaj doseglo vrhunec. Pod zaščito svojih očetov hočejo nekateri visoki sinovi živeti zastoj. Prišli smo tako daleč, da napredujejo samo še oni, ki stojijo pod okriljem močnih vladnih ljudi.

Najbolj pokvarjena pa je pri nas radikalna stranka. Prav je imel g. Ljuba Jovanović, ki se ni strahil to odločno povedati v javnosti. Naloga nas vseh pa je, da vsak dvigne svoj glas, kajti kdor v tem boju molči, ta podpira korupcioniste. Vsak tak je tudi sokrivec proti korupciji, ki se godi. »Radič!« »Dol z Radičem!« G. Stjepan Radič nosi veliko krivde pri tej korupciji. Njegovo kolebanje je otežkočilo nastopanje opozicije in s svojimi ponovnimi kapitulacijami je okrepil korupcioniste.

Vprašanje korupcije v naši državi je tako težko, da mora zaskrbeti vsakega, da se morajo proti njej dvigniti vsi pošteni ljudje. Kadar se bo dvignilo vse ljudstvo, tedaj bo tudi konec demagogije, s katero varajo danes javnost radikali in radičevci. Mi ne obetamo ničesar. Obetati more samo oni, ki ima kaj v rokah. Mi smo pripravljeni samo na energično borbo, ker smo prepričani, da moremo samo z izkoreninjenjem korukcije računati na lepši napredek naše države.

Žalostno je, da so pri nas mnogi zakoni samo na papirju, da nimajo več svoje moči, da se jih ne upošteva več upoštevanje. (Ogorčenje.) Opozicija je s svojim delom dala dovolj

dokazov, da ne čeka iz strankarskih interesov, ampak da ji je za čisto v upravi in poštenje v državi. Treba nam je novega zakona, težkega zakona, ki bo zadel vsakega, ki nima čistih rok, in mu naložil, če bo potreba, na pleča tudi dosmrtno ječo. (Prav je tako!)

Opozicija je tak zakon že dvakrat predlagala. Samo z izjavami vlade se mi ne bomo zadovoljili. Zahtevamo zakon, po katerem bomo sodili. Ker imamo mirno vest, se takega zakona ne strašimo. Mi upamo stopiti pred sodišče in se ne bomo zadovoljili s tem, da javnosti dokazujemo, da smo proti korupciji.

Opozicija pa ne bo dosegla uspehov, ako se ji ne pridruže vsi, ako ne boste z resno voljo delali na tem, da zavladata pravica in poštenje. (Burni klici: Bomo! Mi smo z vami!) Ako iztrebimo to zlo do konca, tedaj bo zadovoljnost v državi večja. Tedaj ne bomo potrebovali več demagoških gesel o Veliki Hrvatski.

Frenetičen aplavz je pokril zadnje besede govornika. Na govorniško tribuno stopi voditelj zemljoradniškega kluba poslanec

JOCA JOVANOVIĆ.

»Bratje Slovenci! Prišli smo iz Belgrada, da pred vami govorimo o velikem in težkem zlu, katero je začelo izmoggavati in srkati najbolj zdrave sokove našega naroda. Prišli smo, da javno obtožimo korupcijo. Za Ljubljano pride na vrsto Zagreb, nato Belgrad, Subotica, Novisad, Sombor, Split in Sarajevo. (Živio Bravo!) Šli bomo povsod, ker moramo govoriti pred ljudstvom, kajti v skupščini nas nečjejo poslušati. Spregovorili bomo odločno in naravnost, ker nas nečjejo slišati oni, ki vedre in oblačijo pri vladni mizi. Proti zlu, ki tlači nas in našo državo, niso voljni nastopiti odločno. Dajejo zagotovila le za bodoče, da bodo proti korupciji, vse dosedanje slučaje pa hočejo pustiti nezakazovane. Zato pa naj spregovorijo ljudstvo! (Viharno pritrdjevanje.) Mi smo postavili še dva ministra pred redno sodišče, toda oba, ki bi bila najbolj poklicana, da branita pravico, sta pred njo zbežala. Ako nečjejo braniti pravico oni, ki so postavljeni zato, da jo čuvajo, tedaj jo mora braniti pošteno ljudstvo samo (Burni klici in pritrdjevanje, dolgo ploskanje), ki ne bo dopustilo da bi ostali nezakazovani tisti, ki se igrajo z njegovim znojem in žulji. Ko bo prišel čas ljudskega obračuna, tedaj sem prepričan, da bo 90 odstotkov naroda z nami. In tedaj gorje tistim, ki ščitijo korupcijo!

Mi se moramo boriti proti vsakemu korim je bil kakor v dvorani tudi tu pozdravljen temperamentni vodja zemljoradnikov, ko stopi pred zborovalce, iskreno pozdravljen, kmetški poslanec

BRODAR.

Takega ogromnega shoda ni videla Ljubljana že od leta 1918. Danes je bilo pozvano ljudstvo, da izreče svojo besedo, da obračuna s težkim zlom, ki se širi že nad 7 let na škodo vseh treh narodov in na škodo države. Ljudstvo se je odzvalo v velikem številu. To je jaseen dokaz, kako težko prenaša trpljenje teh dolgih sedmih let. Toda enkrat mora biti konec te more, ki ugonablja našo državo na zunan in na znotraj, ki nam jemlje ugled pred vsem svetom! (Tako je!) Naš narod je dovolj discipliniran, da se je na en klio zbral v tako ogromnem številu, da pove danes, kaj ga teži najtežje. Dovolj smo trpeli, delali, a kljub temu propadali, danes pa hočemo vsem krivcem jasno povedati, da je mera našega trpljenja polna! Lepo je rekel snoči g. poslanec Gostinčar, ko je pozdravil vse došle poslance, da je našemu ljudstvu čut poštenja že prirojen. To nepobitno dokazuje tudi današnje zborovanje. Zato bo ta shod živa pobuda vsem delom v naši državi, pa tudi resen opomin vladi, kako odločna je naša volja! Onih je strah! Oni se boje tega trenutka, ki bo prinesel konec vsem tistim, ki so delali zlo ljudstvu in državi! Mnogi so že klonili, češ, kaj bo z našo državo, toda danes vzhaja nova zvezda, ki bo šla preko vseh delov naše države in prinesla pravice in poštenja nad našo lepo in bogato državo. (Vihar pritrdjevanja! Živela Jugoslavija! Doli s korupcijo!)

Naša Slovenska ljudska stranka se je borila prav od začetka proti korupciji. Nikdar nismo klonili. Zbrali smo v svojem boju okrog sebe tudi druge in danes so naše vrste zrasle. Zato moramo vztrajati še naprej, naš pogum mora zrasti, da bomo z jasnim očesom lahko gledali v lepšo bodočnost!

Govorniku se je množica zahvalila s prisrčnimi vzkliki odobravanja. Medtem pride z dvorane

DR. KOROŠEC.

Navdušenje prikipi zdajci do vrhunca. Zaorijo frenetični vzkliki v pozdrav voditelja slovenskega naroda. Zamanj je bil ves trud nasprotnikov, ki so se drznili vreči keplico blata v našega dr. Korošca. Vsa poštena Ljubljana je odgovorila na to z mogočnim izlivom svojih najsvetejših in najlepših čustev v ljubezni do preizkušnega voditelja in prvoboritelja našega naroda. Pozdravi, ploskanje, radost, ko se pojavi. Navdušenje se dolgo ne poleže in nanovo vzkipi ob vsakem njegovem stavku. Dr. Korošec zopet šiba korupcijo, biča njene predstavnike, pozdravi zastopnike srbskega naroda, pozdravi srbski narod, ki užija našo bratsko ljubezen, ki mu hočemo

neomajno stati ob strani v borbi za poštenje, za čast našega imena, za ugled in napredek prelepe naše države! Živio dr. Korošec! Živio srbski narod! Doli s korupcionisti! Mi smo z Vami do konca — tako se razlega po vrtu in daleč naokoli.

Nato se ponovno dvigne poslanec dr. Hodžar, ki konča svoj preje po prihodu bratskih poslancev prekinjeni govor nekako sledeče:

Naši nasprotniki so skušali shode proti korupciji prepovedati. Zbali so se ljudske volje, toda to jim ne pomaga nič, ne pomaga jim nobena parada, ako niso z ljudstvom, jih to ne bo maralo in bo z njimi obračunalo. Nas veselijo, da ste se v tako velikem številu odzvali prvemu pozivu. Danes pa moramo praznovati še neko obletnico, ki je bila tudi sramoten pečat v našem političnem življenju. Te dni bo obletnica žalostnih dogodkov v Trbovljah. Če si kdo brez oblasti lasti pravico življenja, je to najhujša korupcija. Še hujše je kot davki in plačkanje, ker gre za človeško življenje. To je bil žalosten dan v slovenski zgodovini. Najžalostnejše pa je, da so ostali kriveci teh dogodkov prosti. Brez vsake oblasti so mogli po svoje izreči pravico. Mi smo se v parlamentu energično zavzeli za ubogo žrtve, toda nismo našli volje, da se krivica vsaj deloma popravi. Odgovorni krogi so hoteli, da zatemni spomin na te žrtve in da te krvave dogodke zabriše prah. (Burni vzkliki: sramota!)

Pa še drugo težko obletnico praznujemo. Obletnico, ko so se na Koroškem odprle demarkacijske meje, kjer je bilo povod, da je plebiscit odločil v našo škodo. Tako se danes ječe naši Slovenci na Koroškem pod nemškim jarmom in čakajo od nas pomoči. — (Mimo »Uniona« prikoraka ravno v tem času sprejema mladina, ki ga je priredila Jugoslovanska Matica ravno med časom, ko se je vršil shod. Mi se ne moremo iznebiti vtisa, da je bil v tem izvesten namen, s čemer so izvestni krogi dokazali, da jim ni nič na skupni in dostojni manifestaciji za naše zasužnjene brate.) Pričakujejo predvsem moralne podpore. Toda mi ne bomo rešili naših bratov z godbo in frazami. Kdor je sam pokvarjen, tudi svojim bratom ne bo mogel nuditi pomoči. Mi moramo najprej iztisniti iz sebe oni boleči tvor, ki nam vsem odvzema življenje, potem šele bomo, imeli moči, da prihitimo na pomoč tudi našim zasužnjenim bratom! (Veliko pritrdjevanje.)

Danes pa je poteklo tudi devet let, ko je Jugoslovanski klub stopil pred slovensko ljudstvo z majniško deklaracijo. Ljudstvo je pod senco bajonetov potrdilo ta manifest za lastno svobodo. Z jekleno voljo je nato vztrajalo, dokler je doseglo dan, ko se je otrelo svojega najhujšega sovražnika in si priborilo svobodo. Danes pa stoji v boju, da si pribori svojo svobodo zasluži in očisti s svojega telesa težke rane. Kakor je ljudstvo takrat v boju vztrajalo in zmagalo, tako bo zmagalo tudi danes. Prav imajo oni, ki se tega močnega pohoda boje, ki se tresejo pred dnevom, ki prihaja, ker vedo, da so prizadeži in da jih čaka alostni konec v luknji, kakoršno so nekoč pripravili Radiću njegovi današnji zavezniki!

Mogočni vzkliki: Tam je njih vseh mesto!

Veličastno zborovanje na vrtu je zaključil pozdravljen z vzkliki največje simpatije in navdušenja, poslanec

FRANC SMODEJ,

ki se je zahvalil zborovalcem, ki so s svojo številno udeležbo pokazali, da hočejo s simpatijo podpirati delo, ki so ga pričeli poslanci. Poslanci iz vseh delov naše države so dali besedo, da bodo z ramo ob rami vodili najodločnejšo borbo proti korupciji, zato smemo tem besedam zaupati. Vaše pritrdjevanje pa nam dokazuje, da boste vi v tem boju ob strani svojih poslancev vztrajali. (Bomo!) Vemo, da bodo naši nasprotniki storili vse, da si bodo izmišljevali najrazličnejše nove atere in kaznjive vesti, da bi obrnili oči proč od glavnih krivcev. Zahvaljujem se iskreno g. Davidoviću, g. dr. Spahu, g. Joci Jovanoviću (Zborovalci prirejajo vsem trem viharne ovacije.) in vsem članom njihovih klubov, pa tudi vsem tistim, ki imajo za naš boj odprte oči in se ozirajo v Slovenijo, kjer se je pričel danes boj proti najhujši rani v našem javnem življenju. Iz Ljubljane ponešemo ta boj v vse dele naše države. Tu se je pričel val. Ta val pa bo narasel v mogočen vihar, ki bo očistil vso to nesnago v našem političnem življenju! Ker potrebujemo pomoči, zato smo poklicali narod, ker vemo, da čuti z nami to, kar mora čutiti vsak pošten državljani. Zahvaljujem se vsem, ki ste vztrajali na tej veličastni mani-

festaciji, ki ste dali duška svojim energičnim zahtevam. Naj se sliši iz bele Ljubljane vaša beseda po celi državi. Zahtevamo, da se takoj sprejme zakon proti korupciji. Vsi kriveci morajo pod preiskavo in pred obsedbo. Pravice hočemo!

Z navdušenimi vzkliki se je množica razšla. Ponesla je s seboj najgloblje vtise po Ljubljani, po celi deželi, in od tod bo mogočni val odločne ljudske volje zavalovil po celi državi! Čiščenje se je začelo, ljudstvo nosi odslej ta veliki boj, ljudstvo ga bo zmagovito izvajalo.

Banket.

Lep je bil pogled v okusno okinčano srebrno dvorano »Uniona« in spomini vseh so uhajali v oni čas pred devetimi leti, ko so se bili v teh prostorih zbrali za propadanje avstrijske monarhije zastopniki slovenskega hrvaškega, češkega in poljskega naroda, da položijo temelj novemu stanju v srednji Evropi in na Balkanu. Okoli pol druge ure popoldan se je tu zbrala elita srbskega in slovenskega naroda ter zastopniki bratov muslimanske vere, okrog njih pa predstavniki ljubljanske organizacije SLS, župani, somišljeniki naše stranke, katoliški starešine in zastopniki največjih listov naše države.

Med banketom, na katerem je vladalo najpristranejšje, od svečanosti zgodovinskega trenutka ožarjeno razpoloženje, se je dvignil voditelj slovenskega ljudstva, načelnik SLS

DR. KOROŠEC,

ki je spomnil navzoče na to, da danes obhajamo devetletnico majniške deklaracije (oduševljeno vzklikanje). Danes, pravi govornik, se je naše zedinjenje, kateremu se je takrat položil temelj, ojačilo. Danes se je naše ljudstvo složno s srbskim in hrvaškim, po svojih pravih in poštenih zastopnikih dvignilo proti korupciji. Naj bi ta val tako kakor ob ustvarjanju naše države zagrnul vso našo javnost! Govornik pozdravi vse navzoče zastopnike poštenih antikorupcijskih strank, predvsem najbolj simpatičnega in najbolj uglednega, vsem Slovincem v srce prirastlega zastopnika srbskega naroda, Ljubo Davidovića, (vsi gostje se dvignejo s stolov in priredijo navdušeno ovacijo sivolasemu poštenjaku, ki se ginjen zahvaljuje), potem pozdravi dr. Spaho (navdušene ovacije), Joco Jovanovića (ponovno prisrčno aklamiranje) in druge bratske stranke. Nato se dvigne

LJUBA DAVIDOVIĆ.

Zahvaljujem Vas na tem sijajnem in svetlem dnevu! Zahvaljujem Slovensko ljudsko stranko, katero moj prijatelj dr. Korošec tako modro vodi! (Velik aplavz dr. Korošču in Ljubi Davidoviću.) Zahvaljujem slovenski narod! Ali najbolj toplo nazdravljam ljubavi, ki je najjačja spona med Srbi, Hrvati in Slovenci, katere je in mora biti najmočnejši temelj naši državi. (Vihar odobravanja.) Bogata je naša država po svoji prirodi, a Slovenija ji daje svoje krasne lastnosti, predvsem svojo delavnost. Vi vodite plodovito politiko, neločljivo od ljudstva, zato ni čuda, da so Vaši kraji vključ vsem gospodarskim težavam tako urejeni. Vi se brigate za zadrage, vse, kar smo tu lepega videli, je delo Vaših pridnih rok, Vaša je skrb za vzgojo naroda, tega se hočemo mi od Vas naučiti!

Toda mi nočemo sami prihajati med Vas, mi bomo svojo dečo pošiljali v Vaše kmetijske domove! (Navdušeno, dolgotrajno odobravanje.) To šele bo prava najmočnejša vez med nami. To bo poglobilo ljubezen, tisto ljubezen, ki je rodila našo državo, ki se mora poglobiti, ki mora zavladati nad državo SHS in jo voditi! Napijam dr. Korošču, napijam Slovenski ljudski stranki, napijam preko Vas celokupnemu slovenskemu narodu!

Od teh besed sivolasega voditelja poštenega srbskega ljudstva so bili navzoči tako oduševljeni, da so vsi spontano vstali s sedežev in zapeli slovensko zdravico, nato pa

BENCIN - MOTOR

zn. »Daimler«, v popolnoma dobrem stanju, se prodaja. Cena po dogovoru. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 3739.

Žgalno NAPRAVO

za žganjekuho prodaja J. Cvek v Kamniku. 3707

ZELENO PRST

(Glino) za barvo, kupi J. Cvek v Kamniku. 3706

»Lepo našo domovino«. Prizor je bil nepopisen in ostane v spominu neizbrisno vsem, ki so bili navzoči.

DR. STANOVNIK

nato pozdravi v imenu ljubljanskih somišljenikov SLS Ljubo Davidovića, dr. Spaho in Joco Jovanovića. Pogrešali smo, pravi, ko smo pozdravljali, zastopnike naših bratov, one, ki jih je postavila vlada za zastopnike mesta Ljubljane. To je prav! S tem so sami posvedočili, da niso zakoniti zastopniki bele Ljubljane. Nadejamo se, je zaključil govornik ob burnem pritrdjevanju, da bo ob prihodnjem svidenju pozdravil Vas zakoniti zastopnik stolnega mesta Slovenije! Dvigne se nato ob veliki pozornosti poslanec Davidovićeve stranke

RANKOVIĆ,

ki je, kakor znano, član anketnega odbora za preiskavo korupcije. Ponavljam to, kar smo danes vsi naglašali, da je bil ta zbor v Ljubljani potreben. Iz Ljubljane je treba iti v Zagreb, iz Zagreba v Beograd (veliko odobravanje), pa naj misli g. Uzunović, kar hoče! (»Tako je!«) Naša javnost nam je v borbi zoper korupcijo dozdaj dajala premalo zaslombe. Mi moramo boljše čase pripravljati. Ni zadosti, če se korupcija pobija v narodni skupščini. Na seji radikalne stranke je Nikola Pašić dejal: »Borba proti korupciji, to je federacija! (Gromovita veselost.) Borba proti korupciji.« je nadaljeval Pašić, »to je proti edinstvu države.« (Ponovna veselost.) Na to gorostasnost je javnost premalo reagirala. Treba je borbo proti korupciji zanesti v ljudstvo. (Vzkliki: »Tako je!«) Mi želimo, da bo ta borba na življenje in smrt in da se konča s smrtjo korupcije!

Besede Rankovića so bile sprejete z velikim navdušenjem. Ko je končal predgovornik, je vstal, prisrčno aklamiran, znani prijatelj Slovencev, poslanec JMO

SALIH - BALJIĆ.

V Sloveniji se je dvignil glas proti mori, ki tlači vso našo državo, glas dr. Korošca, ki je bil že ovekovečen v majniški deklaraciji! (Navzoči priredijo veliko ovacijo voditelju Slovenske ljudske stranke.) Nazdravljam dr. Korošču, voditelju celokupnega slovenskega naroda. (Ponovno vzklikanje dr. Korošču.) Ta njegov glas odmeva v zadnji koči Jugoslavije!

Ko se je poleglo ploskanje Salih-Baljiću, se je ob napeti pozornosti vseh gostov dvignil nestor slovenskih politikov

FRANJO ŠUKLJE.

Dovolite mi, je dejal, da Vas pozdravim kot najstarejši slovenski politik. (Prisrčne aklamacije.) Ob teh veličastnih trenutkih, ki smo jih danes doživeli v beli Ljubljani, je moje staro srce postalo mlado (Klic: »Vi ste vedno mladi!«) in sem dejal: Hvala Bogu, da se čedalje bolj zavedam, v kakšni državi živim! Naša država je silna in naravno bogata, gotovo najbogatejša država v Srednji Evropi, ampak največji zaklad, katerega hrani, to je naš narod! (Veliko pritrdjevanje.) Mi bomo morali udeleževati posebno tri lepe naše lastnosti: 1. potrpežljivost in vztrajnost, 2. delavnost in 3. poštenost. In z mogočnim gibanjem, ki se je danes začelo, bomo premagali korupcijo, ki je silna, ki pa ne sega do korenin, ker je naše ljudstvo zdravo. Zapisati moramo na našo zastavo geslo Zedinjenih držav Severne Amerike: E pluribus unum! Srbi, Hrvati in Slovenci moramo stopiti pod eno zastavo v pozitivnem, plodovitem delu, katero ni mogoče, če ne premagamo najhujšega črva, ki našo državo razjeda, korupcijo, da se uveljavi poštenje v upravi in v vsem našem življenju. In to delo nas bo v resnici vse s časom v ljubavi zedinilo, bo področje zgodovinske in druge meje, ki nas še ločujejo, da bomo v resnici E pluribus unum, kljub vsej raznolikosti eno!

Besede našega nestorja so vse navzoče navdušile in združile v eni misli. Za njim se je dvignil naš

JOŽE GOSTINČAR,

ki so ga vsi navzoči kot enega najstarejših borcev za krščanska ljudska načela najpristraneje pozdravili. Naglašal je, da je treba po-

štenja, da pa je treba tudi v duhu poštenja socialnega dela za vse produktivne stanovce. Treba je dvigniti našo zemljo, da bo dala kruha vsem svojim sinovom. (»Tako je!«) Tako daleč je prišla naša država, da hodijo danes naši ljudje v inozemstvo (»Žalostno!«), da industrija hira, da je naš delavec brez posla, da naše kmetijstvo gre rakovo pot. Zato pozdravljamo, da v svoji sredi vidimo zastopnike poštenega srbskega delovnega ljudstva, da vidimo predvsem Ljubo Davidovića, ki bo vedno slovel v zgodovini slovenskega ljudstva, ki se je tako zavzel za našo univerzo... Ob teh besedah govornikovih je vsa dvorana prekinila govornika, se dvignila in izbruhnila v mogočni ovaciji Ljubi Davidoviću. In po dvorani je zaorila himna!

Naposled je zaključil vrsto govornikov srbski kmet, pozdravljen tako prisrčno, kakor pred njim le njegov voditelj Ljuba Davidović, Šumadinec

JEREMIJA RADOJEVIĆ.

Pozdravljam Vas kot predstavnik Šumadije, kot seljak, kot pripadnik stanu, ki nikdar ni klonil pred nobenim nasiljem! Spominjam se l. 1914., ko je Srbiji pretela opasnost, da kot država izgine z lica zemlje, a mi smo zdržali, in smo, ko je vse mislilo, da propademo in da nam ni pomoči, še izjavili, da se ne bomo borili samo za sebe, ampak za svobodo cele Jugoslavije! (Vihar navdušenja in ovacije govorniku.) In tudi danes hočemo nadaljevati z Vami borbo za življenje, ki ga potrebujemo, borbo za poštenost ozračja, v katerem edino moremo napredovati, borbo zoper zlo, ki nas vse tlači. Šumadija bo vedno zvesto stala ob vaši strani!

Radojevićeve besede, vznikle iz preproste, poštene duše srbskega seljaka, ki se obenem ponaša z globoko politično zavednostjo, so zapustile globok vtis.

Za njim sta še v imenu Slovencev zaključila banket narodni poslanec Vesenjak in v imenu pridobitnih krogov g. Ivan Ogrin.

Frostovoljna javna dražba

mnogobrojnega ter dobro ohranjenega POHIŠTVA, kuhinjske, posilne opreme in slik, se vrši dne 2. junija 1926 ob 9 dop. na Zavrtih št. 1, v bližini mestne ubožnice v Starim Vodmatu. 3704

VRATAR (Portier)

prvovrstna moč, izkušen v hoteski stroki z dobrimi priporočili, vreden in trezen — zraven slovensčine ali srbohrvašč. tudi znanje nemškega, italijanskega in ev. francoskega jezika, se sprejme. — Pisemne ponudbe na hotel »SLON« (Elephant) — Ljubljana.

Pogrebni zavod o Škofji Loki.

Ustanovljen l. 1902.

Vljudno naznanjam, da sem si nabavil

mrtoški voz

odprt in zaprt, za prevažanje mrtličev na vse kraje. V ta namen imam pripravljene najnovejše vsakovrstne vrste kakor tudi navadne po najnižjih cenah. Dobijo se tudi sveži venci in šopki. Postrežba točna. Cenik na razpolago. V slučaju potrebe se priporoča

K. Marguč, pogrebni zavod.

Večja tovarna pločevinaste embalaže

išče v tej stroki dobro vpeljanega

zastopnika

Ponudbe nasloviti na upravo lista pod šifro »EMBALAZA 101«, štev. 3684

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

JOS. PETELINCA

Najnižje cene! Gritzner, Adler Tudi na obroke! Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Ponk v voženju brezplačno. Večletna garancija.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzojav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon štev. 57. 470 in 979

Račun poštino ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled
Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—, vloge nad Din 200.000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.